

KGZS - Zavod Novo mesto

KGZS - Zavod Ljubljana

PREDIKAT

Tehnološko navodilo 5/2016

V naj zgodnejše pokritih nasadih v Posavju je obiranje jagod v polnem teku. Na ljubljanskem območju začenjajo zoreti plodovi zgodnejših sort. Vremenske razmere so doslej omogočale pridelavo kakovostnih plodov. Ker temperature niso pospeševale zorenja in je bilo kar nekaj časa na mnogih območjih povpraševanje večje od ponudbe, so bile na trgu zopet nedozorele jagode. V kolikor, pa imate potrpljenje in obirate zrele jagode, lahko v letošnji sezoni ponudite potrošnikom odlične jagode. Kjer pridelovalci niso pretiravali z gnojenjem in vodo, so vremenske razmere pripomogle k odlični kakovosti plodov.

V večini nasadov sicer ni bilo večjih težav z navadno koprivovo ali fižolovo pršico (*Tetranychus urticae*). V nekaterih nasadih smo v zadnjih dneh zasledili močnejši pojav uši in rastlinjakove ščitaste uši (bela muha). Uporabite lahko biotični insekticid Naturalis, ki nima karence.

Razmere za razvoj sive grozne plesni (*Botrytis cinerea*) in pepelast plesni (oidij) so še vedno zelo ugodne. Nobeno fitofarmaceutsko sredstvo ni dovolj uspešno, v kolikor so jagode prekomerno zalivane, gnojene oziroma so grmi zelo gosti in se vlaga v njih zadržuje preko celega dne.

V kolikor škoda zaradi botrtisa ne napreduje, dodatno škropljenje z botricidi ni potrebno. Kontrolirajte namakanje in omejite gnojenje. Opravite higiensko obiranje, pri katerem odstranite vse prizadete plodove, ki jih je potrebno iznesti iz nasada.

Če se odločite za ponovno škropljenje, bodite pri izbiri sredstev za varstvo rastlin pozorni na predpisano karencu. (glej tehnološko navodilo 2/2016 in prilogo)

V bujnih nasadih in v nasadih, kjer je ob nalivih zastajala voda, je na jagodah opaziti bel poprhl. Nabrane jagode imajo izrazit vonj po plesnobi in tudi za predelavo niso primerne.

Za zmanjšanje škode oziroma omejitev razvoja oidija na zdravih plodovih sta na voljo 2 sredstvi, ki sta dovoljeni tudi v ekološki pridelavi (karenca 1 dan)

- Vitisan (na prostem in v zaščitanih prostorih) v odmerku 3 kg/ha ob uporabi vode 500-1000L/ha. **Izkušnje kažejo, da je učinkovitejša split (deljena) aplikacija 1,5 kg v razmiku 3 dni**
- AQ 10 v odmerku 70 g na hektar

Pred uporabo natančno preberite navodila!

Glede na to, da postopki pred in v času obiranja ter vremenske razmere bistveno vplivajo na količino in kakovost plodov, smo za vas v današnjem prispevku zbrali naslednje napotke:

Ob napovedanih visokih temperaturah uporabite senčilne mreže. V kolikor je nekaj pred nami nekaj oblačnih dni upoštevajte dejstvo, da so jagode v dodatni senci manj sladke. Če mreže ne boste umaknili, obirajte le dobro zrele plodove.

Če daljšemu obdobju oblačnega in deževnega vremena sledijo jasni in vroči dnevi, v prvih dneh zaradi dodatnega zračenja ne dvigujte folije ob straneh. Popoldansko sonce lahko močno poškoduje plodove zunanjih vrst. Sončni ožigi so pogostejši v dvoletnem nasadu.

Ker bo obiralna sezona še dolga, poskušajmo narediti vse, da si jo bodo kupci zapomnili po dobrih jagodah.

Glede na razvoj vremena in upoštevajoč pozno zoreče sorte jagod, bodo jagode zorele še večji del junija, kar pa pomeni, da bo na voljo zelo malo časa za pripravo tal za nova sajenja. Pred sajenjem je koristno razmisliti tudi o času in načinu sajenja. Do nedavna smo sadili jagode v enovrstni sistem le v primeru ekološke pridelave, kjer smo pri uporabi sredstev za varstvo rastlin zelo omejeni. V zadnjih letih so rezultati sistema gojenja v enovrstnih sistemih pokazali dobre rezultate, tako iz tehnološkega vidika (zračnost grma, hitrejše sušenje listja, kvalitetnejši nanos sredstev za varstvo rastlin,...) kakor tudi iz stališča dostopnosti grmiča pri izvajanju različnih del. Obiranje jagod je hitrejše, manj je zlomljenih pecljev in preglednost je večja. Čas sajenja prilagodite vaši legi, izbrani sorti in kakovosti sadik. O tem se najlažje odločate sami na podlagi izkušenj preteklih let.

Naj ponovimo nekatera najpomembnejša pravila

1. Jagode najlepše uspevajo na svežih zemljiščih. Dlje časa, ko mine od zadnjega sajenja jagod, bolj uspešni smo lahko v pridelavi jagod. Utrujenost zemljišč se še bolj kaže na težkih in mokrih tleh, kjer lahko grmiči že v prvem letu polegajo.
2. Gnojenje pred sajenjem jagod opravimo vedno v odvisnosti od analize tal in gnojilnega načrta. Zaradi nevarnosti ožigov korenin, je priporočljivo, da gnojenje z mineralnimi gnojili opravimo vsaj tri tedne pred sajenjem jagod. V primeru krajšega presledka si lahko pomagamo tudi z pogostim namakanjem v tednu pred sajenjem. Gnojenja po celotni površini in globini obdelovalnega sloja tal ne more nadomestiti gnojenje potom namakalnega sistema.
3. Podornine (zeleno gnojenje) pravočasno zmulčite. Za boljšo razgradnjo organske snovi v humus je koristno mulčene podornine dodatno pognojiti s 15 m² gnojevke ali s 80 – 90 kg uree na hektar. Zaoravanje podornin opravite takoj po gnojenju. Gnojenje opravite najmanj 3 tedne pred sajenjem jagod.
4. Na utrujenih zemljiščih je neobhodno potrebno dodajanje preperelega hlevskega gnoja na osnovi gnojilnega nasveta.
5. Obdelava mokrih tal je največja napaka, ki je v nadaljevanju ne moremo več popraviti.
6. Sadike jagod odmrznemo v hladnem zračnem prostoru ali senci in čim prej posadimo v primerno vlažna tla. Po obilnem deževju raje počakajmo kakšen dan, da se tla nekoliko odcedijo (težka tla).
7. Izkušnje so pokazale, da ob močni sončni pripeki najbolje pomagajo blažiti vročino senčilne mreže, nadalje pogostejše rosenje s razpršilci, barvanje črne folije z belo barvo oziroma apnom, zastiranje črne folije z slamo, zemljo.... Največja napaka je obilno zalivanje, tako je gretje sadilnega grebena še večje in hkrati »utopimo« sadike. Po dveh tednih po sajenju nekoliko omejimo namakanje.

8. Obilno namakanje in gnojenje, ki je skoncentrirano zgolj na kapljač ne pospešuje razrasta korenin. Za premagovanje vseh stresnih situacij v naslednji pomladi, ki se lahko pojavijo v obliki velikih nihanj temperatur, velike moče ali vročine, strjenega hitrega cvetenja in zorenja ob visokih temperaturah, potrebuje grmič jagode močen in razvejan koreninski splet.
9. Sadike, ki v štirih tednih niso naredile nobenega vidnega napredka in močno zastajajo v rasti za ostalimi, je priporočljivo takoj odstraniti iz nasada, prazno mesto pa zapolniti z živicama sosednih sadik.
10. Po vsakih obilnejših padavinah je potrebno nagniti izprano prst ob sadike. Če so padavine nagnile preveč zemlje na sadike, jih je pa potrebno nekoliko odgrniti.
11. Pregloboko sajene sadike zaostajajo v rasti in so zaradi vlage, ki stalno obdaja listne peclje bolj občutljive na bolezni
12. Zelo koristno je sprotno odstranjevanje plevelov, ki so stalni konkurent za vodo in hrano ter senčijo sadike.
13. V kolikor sadite močnejši tip sadik in ste se odločili za poletno in jesensko obiranje jagod, je zelo pomembno, da ves čas cvetenja in obiranja pazite, da sadika tudi raste oziroma nastavlja nove liste. V kolikor oblikuje zgolj cvetove in plodove, potem peša tudi pri razvoju korenin. V tem primeru moramo takoj odstraniti del cvetnih pecljev. V kolikor venijo tudi listi, priporočam, da odstranite pridelek v celoti in s tem vzpodbudite rast nadzemnega dela in korenin. Izdatno namakanje z gnojenjem v primeru venenja še pospeši propad rastlin.
14. Kontrolirajte zdravstveno stanje rastlin in prisotnost škodljivcev in pravočasno ukrepajte. Pomembno je, da ja nasad pred zimskim mirovanjem brez bolezni. Tako bo varstvo rastlin v naslednjem letu enostavnejše.

Skupina za pridelavo jagodičja